

Futtaky Gyuláné Pewny Irén, operai primadonna. (Lásd: Pewny Irén).

Fuvóhangszerek. Csőben légnymás által mozgatott levegőoszlop longitudinális rezgése által keletkezik a hangjuk. A cső vagy síp anyaga nincs befolyással a hang színezetére. A fuvóhangszereket többféle elv szerint csoportosítjuk. Gyakorlatban szokásos, de tudományosan helytelen a fafuvók és rézfuvók csoportjára való felosztás.

Helyes felosztás (I. Siklós A.: Hangszerelestan).

Homofon hangszerek csoportja, melyeken egyszerre csak egy hang szólaltatható meg.

Polyfon hangszerek, melyeken egyszerre több hang is megszólalhat.

A homofon hangszerek három alcsoportba oszthatók: ajaksípok, nyelvsípok és tölcéses fuvókával felszerelt hangszerek. Ajaksípok: (melyeknél a síp fuvó-nyílása ajakszerű bevágás) a nagy-, mély- és kisfuvola (piccolo, petit fleute). Nyelvsípok: (melyeknél nádból vagy fémből készült finom lapocskák hozzák mozgásba a levegőoszlopot, aszerint, hogy egy vagy két ilyen nyelv végzi ezt a funkciót, egyszerű vagy kettős nyelvvel ellátott hangszerekről beszélünk). Kettős nyelvvel ellátott hangszerek: oboa, oboa d'amour, angolkürt, Heckelfon, (bariton-oboja); fagót, kvintfagót, kontrafagót, szarruszofón. Egyszerű nyelvvel ellátott hangszerek: Klarinét, basszetkürt (alt) basszuskarinét. Szakszofon (Esz-, B-szoprán, Esz-alt, B-tenor, Esz-bariton, B-basszus hangolással), tárogató. Az ajak és nyelvsípok az u. n. fafuvók. A tölcéses fuvókával felszerelt hangszerek az u. n. rézfuvók. A vadász-kürt és természetes trombita csupán a természetes felhangok sorát adja és ezeken a hangszereken kromatikus skála nem játszható. Ezért különféle segítőeszközt alkalmaztak. A legrégebbi módszer kromatikus skála képzésére az u. n. tolószerkezet. Ilyen hangszerek: tolópuzon (alt, tenor, basszus, kontrabasszus). Billentyűs hangszerek: szoprán billentyűskürt, alt, basszus és kontrabasszus ofikleid, orosz fagót. Ventil-szerkezettel felszerelt hangszerek: Ventil-kürt (F), ventiltrombita, ventilkornett v. piszton, basszustrumbita, alt, tenor, basszus

és kontrabasszus ventilpuzon, szakszkürt Wágner-tuba, tenor, basszus, kontrabasszus. Polyfon hangszerek: az orgona és harmonium. Az orgona részei: manual, pedál és a síprendszer, mely a játszószerkezettől különállóan épül. A harmonium csak manual-os, a sípok a játszószerkezetben vannak és megszólaltatásukhoz elég a lábajtató. (Kozma József).

Fügedi Katalin, karénekesnő, sz. 1822-ben. 1839-ben a növekedésből kilépve, a Nemzeti Színház szolgálatába áll. 1842-ben elmebeteg lett, ennek ellenére meghagyták a színház kötelékében, 1856-ig. Ez év április elsején fizetése kétharmadával, 166 frttal nyugdíjazták.

Fügedi Zsuzsanna, énekes színésznő. (L.: Fülöp Jánosné.)

Függődíszlet. Azon díszletek neve, amelyeket a zsinórpadról kezelnek és utasítás szerint onnan eresztik le a színpadra. (V. ö. Díszlet.)

Függöny. Az a lepel, amely a színpadot elválasztja a nézőtértől. A régi színészek kárpit-nak nevezték. 1794-től rekesztőkortina a neve. A függönyt a legtöbb esetben a zsinórpadról erre kirendelt munkások kezelik. A függönyhúzó a sugótól kezdés előtt két jelt kap, vagy berregőcsengővel, vagy lámpafénnyel. Az első jel figyelmeztetésül szolgál, a második jelre már hengergeti a függőnyzsinór kerékét. Hogy az előadás alatt pontosan működjen a függöny, az ügyelő és sugó előzőleg kipróbálja a függönyhúzóhoz szóló csengőt, illetve lámpát, vajjon jól működik-e. A függönyt szabályozni lehet a lassú és gyors leeresztésre aszerint, amilyen természetű a darab. Ennek megállapítása a rendező dolga.

Vidéki színházak allegorikus képekkel ékesítették a függönyeiket. Szokásban van hazafias jelmondatokat is ráírni, mint »Hazafiság a nemzetiségnek«; »Pártoljuk a hazai ipart és művészetet«; »Nyelvemben él a nemzet« stb.

A Nemzeti Színház első függönyén (1837) balra Thália trónol, mellette Kronosz gunnyaszt. Jobbra pár magyar alak jön fel a dombra. Oldalt nymphák voltak. A függönyt Schlich bécsi festő készítette.